VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Komission tiedonanto – elpymis- ja palautumistukivälineen puoliväliarvio

LAURA VARTIA, FINANSSINEUVOS
TALOUSVALIOKUNTA
10.4.2024

Taustaa

- Komissio julkaisi 21.2.2024 väliarvion elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF)
- RRF:n perustamisesta annetun asetuksen mukaan komission tulee laatia arviointi RRF:n täytäntöönpanosta sen voimassaolon puolivälissä.
- Komission on myös laadittava koko RRF:ää koskeva jälkiarvio viimeistään 31.12.2028.
- Väliarvion yhteydessä julkaistu komission tilaama raportti, jonka laatimista ovat johtaneet Ecorys-tutkimusyhtiö sekä Centre for European Policy Studies (CEPS)

Väliarvion pääasiallinen sisältö

- Väliarvio keskittyy
  1) Taloudellisten vaikutusten arviointiin
  2) Arvioon RRF:n rakenteesta ja täytäntöönpanosta
- Arviointi koskee RRF:n täytäntöönpanon kolmea ensimmäistä vuotta (2021-2023).
- Täytäntöönpano on edennyt, vaikka on osin myöhässä:
  - Hyväksytyt maksupyynnöt sisältävät yli 1150 välitavoitetta ja tavoitetta ja RRF:stä on ohjattu jäsenvaltioille rahoitusta lähes 225 mrd. euroa
  - Suunnitelmia on myös päivitetty, erityisesti niitä on täydennetty REPowerEU:n mukaisilla toimilla, jotka vastaavat irtautumiseen Venäjän tuontienergiasta ja vauhdittavat vihreää siirtymää.

Komission arvio talousvaikutuksista

- Arvion mukaan
  - Taloudellinen aktiivisuus palautui EU-alueella pandemiaa edeltävälle tasolle vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä, työllisyysaste nousi historiallisen korkealle ja työttömyysaste laski EU-alueella noin 6 prosenttiin.
  - Julkiset investoinnit kasvoivat pandemian ja energiakriisin aikana, erityisesti vihreän siirtymän investoinnit
  - EU:n reaalinen talouskasvu nousee RRF:n investointien ansiosta 1,4 % korkeammalle tasolle vuonna 2026 verrattuna tilanteeseen, jossa tukivälinettä ei olisi.
- Arviossa ei ole käsitelty mahdollisia vaikutuksia inflaatioon ja taloudellisia syrjäytysvaikutuksia eikä RRF-varojen käytön vaikuttavuutta tai tehokkuutta.

Komission arvio RRF:n rakenteesta ja täytäntöönpanosta

- Arvion mukaan
  - RRF on ollut joustava, esim. se on sopeutunut Venäjän hyökkäyssodasta seuranneeseen energiakriisiin REPowerEU:n kautta
  - RRF:n avulla jäsenvaltiot ovat vastanneet merkittävään osaan maakohtaisia suosituksia sekä EU:n politiikkaprioriteetteihin.
  - RRF on ensimmäinen laaja tulosperusteinen tukiväline
  - RRF:n haasteena on suuri hallinnollinen taakka suunnitelmien toimeenpanossa ja valvonnassa.
  - Suunnitelmat ovat tehokkaita uudistusten edistämisessä, samalla uudistukset ja investoinnit tukevat toisiaan.
  - Suunnitteluvaiheessa on osallistettu alue- ja paikallisviranomaiset, työmarkkinaosapuolet, kansalaisyhteiskunnan organisaatiot sekä muut asiaankuuluvat sidosryhmät

Suomen kanta

- Elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena. Suomi ei hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.
- Suomi pitää komission elpymis- ja palautumistukivälineen väliarviossa esitettyjä arvioita tukivälineen taloudellisista vaikutuksista ennenaikaisina ja katsoo, etteivät arviot ole riittävän kattavia.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos.

LAURA VARTIA, FINANSSINEUVOS
LAURA.VARTIA@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET